

CAPRICIILE VERII

de ION BANUȚĂ

În România, pe la noi, Vara apare, uneori, dintr-odată cu tot potopul ei de neguri și de soare prăbușit în tindă, peste văzduh și asta poate numai fiindcă Primăvara s-a poticnit o clipă de zăpadă, rămasă nu se știe cum într-un ungher de cer. Ori, poate dintr-un capriciu al virs-tei, doamna Vară, cam bătrână se zice, nu senilă încă, uită să mai vie. Omul însă, năzdrăvan, o tot invită să vie la cules, la ospăț, fiindcă Toamna îi stă în circă mai doldora de poame și-i cere să spele, vai, cit ai clipi din ochi, puțină. Până atunci însă mai e un drum de parcurs. Flăcările lui Iulie întinse ca o pomană țigănească, — de unde o fi mai ieșit și expresia asta?, — se lasă peste pământ fără zăgaz prin genele ascuțite ca niște sulți ale soarelui în veșnica lui rotație. Plebea romană și-a pierdut de mult în humă strigătul de disperare și de lene parcă: „panem et circenses“, piine și circ.

Dacii au rămas, dimpreună cu veteranii Romei, să judece în felul lor unit în tragedie pământul, să-l facă să joace și să dea roade.

Iulie. Orzul cel pitic și aproape bătăran, secara cea gingașe stînd neverosimil parcă într-un picior de flamingo, griul cel fălos, pus în coronițe de fete la sărbătoarea verii, au început să se facă aur, piine. De inima te indeamnă, de te pierzi în lanul înalt ce-ți ajunge la bărbie, e obligatoriu să ai 1,76 m., după buletin, de apuci un fir de griu,

Cronica unui greier

splendid ca un gît de lebădă, și-i smulgi spicul greu de bob, îl freci în palmă, și îl zdrobești apoi în dinți, dai de gustul piinii... Piinea noastră cea de toate zilele.

Fără vrere îți vin în minte atunci versurile populare pline de vară și de seceriș:

„Numai spicul griului
și cu floarea soarelui
stau în poarta raiului
și judecă florile...”

După spusa poetului anonim, spicul griului devine el însuși un fel de „poarta raiului“. O! Nu e vorba de Paradisul lui Dante, și nici de raiul biblic de care, între noi fie vorba, sintem cam sătui, ci de un cu totul alt rai. Raiul acesta de pe pământ, ivit de brațele și mințile oamenilor, se află aici, în Cimpia Dunării, în șesul Banatului, în podișul Transilvaniei, pe tăpșanele Moldovei. Ce frumos poate să fie atunci cînd calvarul moare și cînd, după Coșbuc, în sfîrșit:

„Vin cîntînd în stoluri fete
de la griu...”

Azi, patimile sfinte umblă nestîngerite pe drumuri de țară întru slava și libertatea cîmpului. Vadul lacrimilor a secat și numai ca o mereu aducere aminte mai stăruie încă în noi versurile zeului Ledei, Ady Endre:

„Cimpii de seceriș gătite
Tu ură strînsă-n beregată
voi drepte coase ridicate
serbarea roșie s-arată...”

Serbarea roșie a venit, lanurile grele de griu sint ale țărănilor. Iulie de foc adună în dragostea lui, e drept, cam prea fierbinte uneori, secerătorii. Secerătorii nu mai vin însă ca altădată cu secerile la briu sub spinările adinc încovoiate. Ei umblă azi aproape fuduli în urma unor monștri de fier care li se supun mormînd și care le fac de fapt toată treaba, minus a creierului.

Iulie, un capriciu al verii, un cup-tor cit zarea, în care se coace o piine albă, piinea noastră cea de toate zilele.

ALBINA

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ A AȘEZĂMINTELOR CULTURALE

NUMĂRUL 26 (1122) ANUL 72 SERIA II ● JOI 26 VI 1969 ● 8 pag. 25 bani

Suită de dansuri populare moldovenești prezentată de formația din Dumbrăvița (Iasi)
Foto: EMIL ZERONIAN

CITIȚI ÎN PAGINA A 4-A:
CONCURSUL AL IX-LEA AL FORMAȚILOR
ARTISTICE DE AMATORI

VRAJA

de MIHAI BENIUC

Sint ochi după părerea lor, urechi
Acele țărini și ogoare vechi
Pe care nou e gîndul și mașina
Și-n ochii celor ce muncesc lumina.

Sint ochi ce-ascultă și urechi ce văd,
Așa ne-nvață noua lor știință,
Iar brazda-i gură prevestind prăpăd,
Bucatele ce cresc sint suferință.

Să fie oare cîmpul prins de vrajă
Dar ochii tăi și mintea ta cea dreaptă?
Te uită sevă pomii au sub coajă,
Iar florile pe crengi albine-așteaptă.

Porumbul semănat de tine crește
Așa precum se știe țărănește
Și-și umflă zarea pieptul a furtună —
Sint semne toate de recoltă bună.

Să fie vraja cit o fi de mare —
Avem combine și avem coșare!

CARNET DE SCRITOR

ȘCOALA

TIMPULUI NOSTRU

de ȘERBAN NEDELCU

„În anii 1971—1975, va fi în continuare dezvoltat și modernizat învățămîntul de toate gradele.”

Despre acest paragraf și despre altele privitoare la problemele de învățămînt din Directivele Congresului al X-lea al Partidului Comunist Român, am discutat, în ultimele zile, cu mai mulți învățători și profesori. În unanimitate, ei și-au arătat încrederea în soarta din ce în ce mai bună a școlii noastre, care prin ultimele sale trăsături se ridică la nivelul atins în cele mai înaintate țări din lume. În comparație cu cea din anii dinainte de eliberare, școala noastră este azi de nerecunoscut. Transformările economice, politice și sociale ce au avut loc în România în anii construcției socialiste au dus la o dezvoltare impetuoasă a învățămîntului. Iar faptul că, așa cum arată proiectul de Directive, „În învățămîntul de cultură generală obiectivul principal îl va constitui generalizarea învățămîntului obligatoriu de 10 ani” este semnificativ.

Pînă acum 25 de ani, învățămîntul obligatoriu era numai de 4 ani — și nici pe acela nu-l absolveau toți tinerii de vîrsta școlară. De aceea, numărul analfabeților din România se ridica la aproape 4 milioane. Astăzi, la fiecare 5 locuitori, unul este cuprins într-o formă de învățămînt, iar prin mărirea duratei învățămîntului obligatoriu la 10 ani, întregul tineret capătă posibilități mai largi de dezvoltare și calificare cit mai înaltă.

„Încă din toamna acestui an, mi-a spus un profesor, vom trece la funcționarea clasei a IX-a în cadrul școlii obligatorii de 10 ani”.

S-au luat din timp măsuri în vederea asigurării bazei

(Continuare în pag. a 2-a)

CINEAȘTII AMATORI

Anul acesta, în cinstea celei de a XXV-a aniversării a eliberării patriei noastre, se desfășoară primul Festival al cineaștilor amatori de la orașe și sate. Inițiat de Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, Consiliul Central al Uniunii Generale a Sindicatelor și Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist, Festivalul are drept scop stimularea activității cineaștilor amatori de la orașe și sate, crearea unor filme artistice, filme documentare, filme de animație de scurt metraj (durată maximum 15 minute) de un înalt nivel artistic.

De curind a început faza interjudețeană care va fi găzduită de orașele Brașov, București, Cluj, Constanța, Iași și Timișoara. În rundurile de față, ne vom referi la faza interjudețeană care s-a desfășurat, săptămîna trecută, la Cluj, și unde au participat cineaști amatori din județele Bistrița-Năsăud, Alba, Maramureș, Sălaj, Satu-Mare, Bihor și Cluj.

Caracteristica predominantă a filmelor prezentate în concurs o constituie oglindirea marilor succese ale construcției socialiste din patria noastră, viața nouă a omului contemporan, bogățiile și frumusețile României Socialiste, „Cîntare României”, „File din jurnalul unui șantier”, „Simfonia minilor”, „Pasiuni”, (județul Bihor), „Tinerete”, „Secvențe contemporane” (județul Bistrița-Năsăud), „Drumul minerului”, „Pași” (județul Maramureș), „Borsa Maramureș”, „Tinerete și

ritm”, „Cheile Turzii” (județul Cluj), sînt doar cîteva din numeroasele filme, vizionate în cadrul fazei interjudețene, care au înfățișat imaginea nouă a României Socialiste, drumul parcurs de țara și poporul nostru în cei 25 de ani liberi și prosperi.

Trebuie să subliniem strădania cineaștilor amatori prezenți la acest centru de fază de a realiza, în afara filmelor alb-negru și cîteva filme color, de o certă valoare artistică, închinată îndeosebi frumuseților patriei noastre.

Faza interjudețeană a primului Festival al cineaștilor amatori de la orașe și sate se va încheia în curind, urmînd ca între 6-12 iulie să se desfășoare, la București, faza republicană. Cu acest prilej vor fi prezentate filmele selecționate la faza interjudețeană, iar juriul republican, alcătuit din cineaști profesioniști, cronicari de filme, oameni de cultură și artă, va acorda premiile celor mai buni cineaști amatori. Amintim că vor fi decernate următoarele premii:

Film documentar: premiul I - 5.000 lei; premiul II - 3.000 lei; premiul III 2.000 lei; **Film artistic:** premiul I - 5.000 lei; premiul II - 3.000 lei; premiul III - 2.000 lei; **Film de animație:** premiul I - 5.000 lei; premiul II - 3.000 lei; premiul III - 2.000 lei, precum și numeroase premii speciale pentru cel mai bun film experimental, pentru cel mai bun scenariu, pentru cea mai bună imagine, pentru interpretare etc.

Cioban — sculptură în teracotă de GIȚĂ HANȚA

CALENDARUL TRADIȚIILOR

Se ține, în unele părți ale țării, în acest sfîrșit de Ciresar, o datină care, prin imbinarea potrivită de solemnitate și vitalitate, te poartă cu gîndul peste milenii, la strămoșii pe cale a descoperii lumea din afara și dinăuntrul lor. După ce, stingîndu-se toate luminile și vetrele, satul este cufundat în întunecime, la marginea sa, tinerii aprind o roată înfășurată în paie, prăvălind-o de pe înălțime.

Această datină ne dă prilejul să amintim unele din cele mai vechi și bogate tradiții populare care, prezente pe cele mai deosebite meridiane, îmbracă pe tărîmul românesc forme de mare originalitate. Numele lor este cit se poate de pildurilor: „focul viu”.

Obșiră — de asemenea: avîndu-și originea în credințe bătrîne legate de atotputernicia focului, asemenea obl-

ceiuri au ajuns pînă la noi, păstrîndu-și mai ales semnificația de celebrare a folositoare prietenii dintre această forță a naturii și puterile omenești.

Avînd rostul, mai mult poezie și îndătinat, de a atrage protecția acestei forțe, printre cele mai de seamă ale firii, aprinderea și păstrarea „focului viu” trebuie în diferite epoci ale anului, să înlesnească și să păzească sănătatea omului, rodnicia ogorurilor, priicinea turmelor. În nordul Moldovei, din cetină de brad, se face un foc mare, prin fumul căruia sînt trecute oile pentru a fi ferite de orice primejdie. În Munții Apuseni, exista datina ca atunci cînd

vreun om era bolnav, să se încerce tămăduirea sa, aprinzîndu-i-se un „foc viu” iar rostul roții de foc aprins de flacăii din Țara Hațegului este menținerea roadelor câmpului și prosperitatea semănăturilor. De aceea momentul aprinderii „focului viu” are ceva din solemnitatea ceremonialelor de început de istorie.

Dar, înainte de toate, „focul viu” a rămas ca un prilej de celebrare plină de recunoștință a forțelor naturii, de sîrbătoare colectivă: aproape în toate colțurile țării sînt cunoscute acele petreceri cu cîntec și joc în timpul cărora tinerii se întrec sîrînd peste flăcările sale, ce luminează departe, prin umbrele serii și ale secolelor.

ALEXANDRU POPESCU

focul viu

ȘCOALA TIMPULUI NOSTRU

(Urmare din pag. 1)

materiale a învățămîntului „în perioada 1971—1975, va sporii numărul sălilor de clasă pentru învățămîntul de cultură generală și mediu de specialitate și se vor extinde spațiile în învățămîntul superior”.

Se va milita pentru modernizarea învățămîntului, pe baza celor mai noi date ale științei și tehnicii. Pentru atingerea acestui țel, membrii corpului didactic știu că le revine o sarcină deosebită. Nu ne îndoim că majoritatea învățătorilor și profesorilor își vor face datoria cu prisosință. Făcînd parte din acea categorie de oameni care au în sînge simțul datoriei și abnegației, devotați trup și suflet misiunii lor, oamenii școlii s-au aflat totdeauna în mijlocul maselor, le-au ajutat să pășească pe drumul progresului. Nu există manifestare culturală sau cetățenească al cărei promotor să nu fie învățătorul. În legătură cu noile probleme ce le stau astăzi în față, am discutat, nu de mult, cu învățători și profesori din comuna Jirău județul Brăila. Ei sînt conștienți că va fi necesar să-și mărească exigența față de elevi și față de ei înșiși. Se vor strădui să se perfecționeze, să-și însușească volumul de noi cunoștințe științifice în continuă creștere și să-i ajute pe elevi a le dobîndi. În acest sens, ei vor primi un prețios ajutor din partea ministerului învățămîntului și a altor foruri competente: universitățile, institutele pedagogice, casele județene ale corpului didactic ce vor fi în curînd înființate și altele.

Planul de învățămînt pentru școala generală de 10 ani și programele școlare ce vor fi puse în practică începînd din toamnă ce vine constituie o garanție că școala timpului nostru merge în pas cu progresul științei și culturii contemporane. În aceeași vreme, înnoirile aduse învățămîntului pun mari răspunderi în fața tuturor slujitorilor școlii. Nu ne îndoim că fiecare, la locul său de muncă, va face tot ce-i stă în puteri, pentru a-și duce la îndeplinire nobila misiune pe care i-a încredințat-o poporul.

LUPTA CU SOMNUL

de IOAN GRIGORESCU

Proza lui Ioan Grigorescu stă sub semnul unei energice cenzurări a disponibilităților și vocației sale scriitoricești. Este ca și cum, un autor avînd o mare ușurință a scrisului încearcă tot timpul să scrie „anevoios, greu, trudit”. Faptul este numai în aparență ciudat. Ioan Grigorescu este un autor de foarte bune reportaje. Că prozatorul Ioan Grigorescu e inclinat mai cu seamă către subiectele neobișnuite, aproape senzaționale, este probabil o întâmplare. Fundate pe o insolită fabulație — ceea ce propune desfășurarea liberă a subiectului, fără artificialități de prisos — prozele din Lupta cu somnul sînt caracterizate de un efort de construcție. Așa se explică, de altfel, de ce Ioan Grigorescu are apetența reluărilor în forme variate a acelorași subiecte, îndelung și minuțios cizelate. Este vorba, la urma urmelor, de o acută sfișiere lăuntrică între un temperament impetuos, năvalnic și o conștiință de artizan, înghețat-meditativă, care încearcă — din fericire, de cele mai multe ori zadarnic — să-și subordoneze marile incendii interioare. Din acest unghi, Acvariul — excepțională

proză de atmosferă consacrată existenței unui ins traumatizat — este, fără îndoială, cea mai bună bucată a volumului. Autorul este interesat de profundul ecou pe care îl au în conștiință întâmplări zădărnice. În Orgoliu o sinucidere declanșează un adevărat proces moral care sfîrșește prin a destrăma armăturile iluzorii ale unei false reputații. Moartea lui Boteanu va fi pentru Ionescu — Simeria stimulul necesar unei reconsiderări tulburătoare a traectoriei vieții sale. Dacă unele descripții prea de tot idilistice stînjenesc, nu e mai puțin adevărat că nuvela, în întregul ei, are o forță remarcabilă. Proza care dă și titlul volumului este încă un exemplu (ca, de altfel, și Ringul) în sensul celor spuse la început: drama tîndrului Dobrică, ilegalist, care traversează chinurile atroce ale „morții albe”, este narată cu o rară capacitate de a sugera o stare, însă excesul de „tehnică” e păgubitor. Este așteptat din partea talentatului scriitor un plus de vigoare pentru a-și cenzura... autocenzura!

M. IORGULESCU

Constanța Bellu (Silpu-Buzău). Cu unele intervenții — cu care sperăm să fiți de acord — poezia *Primăvara copacilor* apare în acest număr.

Luca Onul (Telciu — Bistrița-Năsăud). Iată și a doua oară! (Brăncuși) ceea ce ne bucură sincer.

Al. Bălănescu (Lăschia — Maramureș). După cum vedeți, poezia *dv. Spre slova ta s-a mutat* în paginile Albinei.

Emil Banță (Drăgășani). Regret că nu vă pot ajuta. Crez e prea slabă. Citez din *Reanimare* — pe care o consider mai implinită din punct de vedere artistic: „Știam sfîrșitul / așa cum știu că / într-o zi vor veni / patru cai albi / să ocolească pămîntul / mai ușor ca un suflet...”

Lilioara Grapan (Sărata — Botoșani). Adresați-vă unei reviste pentru copii. Ion Alexandru Durac (Tîrgoviște). Mai încercați.

Valeriu Imbir (Darabani — Botoșani). Aveți, după părerea mea, însușiri evidente. De aceea merită să depuneți eforturi pentru limpezirea ideii de bază a fiecărei poezii ca și pentru suprimarea unor imagini bizare cărora eu (oare numai din vina mea?) nu le-am găsit tîlcul nici rostul, ca de pildă „zborul șlefuit din nașteri” sau „ca un cerb venit în rouă / m-am topit în nerbul optic”.

Transcriu mai jos cîteva versuri dintre acelea care mă fac să cred în posibilitățile *dv.*: „De acum, odată / cu pădurile, / vor înverzi de așteptare / și cuvintele / și rîndurile în zbo-

POȘTA POEZIEI

rul lor...” (De acum).

Natha Diaconescu (Pitești). Versurile *dv.* — cum să spun — sînt încă naive și ușurele. Dar cine știe?! Viitorul îl aveți, întreg, în față.

Ionel Corjân (Sucevița — Suceava). Poate mai tirziu, după multă stăruință și răbdare. Semne bune există. Vezi finalul poeziei pe care ne-ați trimis-o.

Tudor Amza (Călărași). Găsesc în versurile *dv.* destule dovezi ale unui talent ce ar merita să-l cultivați. Un singur exemplu: „Timp rotunjit în sărut, / bolnavi de singurătatea salciei / de la poarta bătrînilor / ne jucăm cu timpul.”

Gh. Matache (Sihlea — Vrancea). Doriți să trimiteți redacției vești din comuna *dv.*? Foarte bine. Versurile însă nu sînt reușite.

Ovidiu Branște (Vinători — Neamț). Mă confundăți probabil. N-am fost niciodată în satul *dv.* Mă întreb însă de ce ați ales — după cum specificați în scrisoare — „Nici cele mai bune, nici cele mai proaste” dintre poeziile pe care le-ați scris. Eu vă sfătuiesc să trimiteți întotdeauna ceea ce considerați că e mai bun.

Irimie Pavel (Bistrița), Al. Florin Tene (Drăgășani), Mitică Lăcătușu (Săbăoani — Neamț), Vlad Mihaela Dana (București), Nelu Baroanu (Drăgășani — Teleorman), Filip Costică (Lipnița — Constanța), Radu D. Ion, Anghel Crîngeanu (Ploiești), Ion Codreanu (Apa — Satu-Mare), Nicolai Mihăilescu (Fălticeni), Postolache T. Antohi (Minzați — Vaslui), Vasile Nicolăișca (Peris — Ilfov), Ignia Loga, Marin Dișoiu (Frăsinet — Ilfov), Octavian Georgescu (Timișoara), M. Drevărescu (Zalău), Octavian Ionescu (Sihlea — Vrancea). Versurile *dv.* au fost citite cu toată atenția. Sînt nepublicabile.

EUGEN FRUNZĂ

PRIMĂVARA COPACILOR

Copacii, mistuiți de așteptări,
Și-au aprins crengile
În flăcări albe,
Incendii albe...
Au înflorit peste noapte
Și s-au trezit tineri
Bătrîni de ieri.
Copacii, revărșați în noi
Au înflorit o dragoste.

CONSTANȚA BELLU

BRĂNCUȘI

Pietrele în palmele lui
Erau exclamații fierbinți...
El le-a desăvîrșit conturul
Pînă la suprema dăruire și ardere...
Și astfel palmele lui
Au făcut pietrele să gîndească!...

LUCA ONUL

SPRE SLAVA TA

Nu te-am văzut de-o noapte, țară,
Dar ți-am simțit prin somn suflarea
Ca un zefir pornit spre seară
S-adoarmă pasărea și floarea...

Nu te-am văzut de-o noapte, țară,
Însă prin roua dimineții —
Din stema ta de piatră rară —
Mi-ai reaprins făclia vieții!

Să string la pieptu-mi snopul de soare.
Cu mirul muncii scurs pe frunte
Să rumenesc în stîncă floare
Din șes în creștet nalt de munte.

AL. BALĂNESCU

Oamenii muncii din patria noastră scriu, în aceste zile, emoționanta cronică a marilor succese dobândite în cinstea celui de al X-lea Congres al partidului și împlinirii a 25 de ani de la Eliberarea țării de sub jugul fascist.

Citim cu toții presa, ascultăm emisiunile de radio, vizionăm pe micul ecran filmul viu al marii întreceri, muncim într-un târim sau altul și purtăm în suflet măreția acestor zile, a succesorilor remarcabile pe care le dedicăm partidului, țării, întregului popor. Să poposim, dragă cititorule, prin câteva locuri și să înregistrăm doar o mică parte din sumedenia de fapte și realizări ale a-

In întâmpinarea Congresului

cestor zile. Pe șantierul viitoarei hidrocentrale de pe Lotru întâlnim o animație pe care cuvântul n-o poate înfățișa îndeajuns. Aici, la baraj, constructorii au excavat 20 000 metri cubi peste plan, iar la galeria de aducțiune între priză și Mânăileasa

— 110 metri betonați peste angajamentele pe care și le-au luat. La Combinatul siderurgic din Galați au început lucrările la cea de a doua fabrică de oxigen care va produce 16 000 metri cubi oxigen. Minerii din Aninoasa deschid un nou orizont —

orizontul XI —, iar la Slatina se pun temelile noului cartier „Progresul”. Intreprinderile economice din județul Vaslui au livrat, de la începutul anului și până la data de 10 iunie, produse peste plan pentru export în valoare de aproape 13 milioane de lei.

Entuziasmul, efervescența îmbrățișează și ogoarele patriei. În câteva județe din țară, printre care Dolj și Ilfov, a început recoltatul păioaselor. Bobul de grâu se coace-n spic și se simte mirosul dulce de piine nouă. La întreprinderea de mecanizare a agriculturii din Iacobești, județul Suceava — creație a actualului cincinal — cheltuielile de producție au fost reduse cu circa un milion de lei.

Programul de irigații prevede amenajarea în următorul cincinal a unei suprafețe de 1,3—1,5 milioane hectare, în care se includ și amenajările ce vor fi executate prin cooperare cu firme străine; în anul 1975 suprafața amenajată pentru irigații va ajunge la 2,2—2,5 milioane hectare.

Din proiectul de Directive al Congresului al X-lea al Partidului Comunist Român

Irigații la C.A.P. Adunați-Copăceni, județul Ilfov

● Salba marilor șantiere ●

CURGE DUNĂREA ÎN BĂRĂGAN

La Grădiște-Ialomia, la marginea vici o mașină uriașă, de săpat canale face într-o zi munca a o mie de oameni. Mai încoace nea Gheorghe Păun, servent la aspersoare, dă semnalul cu pălăria către motoristi. Și după ce încetează cea de-a treia roțire a miinii, țignesc trimele de apă. În clipa aceea, porumbul trimite spre cei care-i dau apă închinarea lui verde.

Pământul cooperativei agricole e așezat pe terase, ca grădinile suspendate. Pe terasa a doua pământul n-a fost udă decit de apa ploii. Mai era și o fintină a lui moș Vasile, un ochi de apă fixat în mijlocul cimpiei toride, inspăimintat de arșiță. Colosul de metal care taie în pământ ca în unt va dărui moșiei din Grădiștea o nervură vitală. Ea se unește cu canalul din Cunești, care se unește cu lacul Gălățui, care se unește cu canalul magistral, care se unește în sfârșit cu Dunărea. Până acum i-a alimentat Dunărea, o fiică rătăcită, repudiată de mama ei milenară.

Cimpia Bărăganului are, așadar, o inimă în Dunăre. Canalele sint aorte, sint vene; un vast sistem circulator care tonifică pământul. Săpatul canalelor este o epece. Unde nu apar mașinile pînă mina pe sapă oameni. Ca la C.A.P. Bălcescu, ca la Dichiseni, Coslăgeni sau Roseți.

Un canal — să fie clar — nu-l ceea ce sugerează cuvântul, ei e un riu. Canalul cel mare din sistemul Călărași-Gălățui, face cit cinci Ialomie și trei Olturi. Un canal este un afluent al Dunării, dar un afluent sucit care merge de la fluviul-mamă înspre cimpie.

Un canal este un fiu hoț care nu aduce apă fluviului, ci i-o fură. El se naște în fluviu și moare în cimp. Sistemele de irigații Călărași-Gălățui, Călmățui-Ialomia, Pietroiu-Ștefan cel Mare au început să speire Dunărea. Somptuosul, marțialul, sigurul pe el Danubiu sesizează în

coasta sa stîngă niște guri prea la- come, care sug prea mult.

Să revenim la Grădiștea. Cazul Grădiștea este obsedant. Din cele 2 600 hectare au irigați 400 din terasa I, cu apă freatică. Atit au putut să înalte apa, pînă la prima terasă, cu pompe puse în mișcare de curentul care le aprinde și becurile în casă. Dar la Modelu și la Mircea Vodă rețeaua de înaltă tensiune acționează pompe uriașe a căror mărime se potrivește de minune cu cea a Bărăganului. Dimensiunile gigant sint făcute să coborde. Miile de hectare de cimpie, miile de volți din cabluri, tonele de apă din conducte. Virstnicii din Grădiștea care chemau o dată paparudele în ogradă, se due la cimp să vadă minunea. Din conducta îngropată vor apărea din loc în loc la suprafața hidranții. De cite ori doresc să aibă apă vor învîrti ventilele mari ale hidranților și vor instala „aripa de ploaie” (agregatul de aspersie). Cei care servesc sistemul Jegația îi declară pe cooperatorii din raza lor de acțiune beneficiari.

Au ieșit oamenii și ies cu sutele și fac canale magistrale. E în asta și răzburarea împotriva vechiului, perfidului lor dușman — seceta. De trei ani în șir luptă cei din Vilcele, recurgînd la toate subterfugiile agrotehnice pentru a micșora efectul unei secete persistente. Se vor răcori. La anul, din suprafața de 3 500 de hectare, 3 000 intră în sistemul de irigații.

Cuvîntul sistem circulă o dată cu apa în cuprinsul stepii. Sistemul Călărași-Gălățui va iriga 83 000 de hectare, Pietroiu-Ștefan cel Mare 56 000 de hectare. Și mai e cel de la Moștiștea cu 170 000 și Călmățuiul cu 100 000.

În Bărăgan curg niște riuri noi cu maluri drepte, cu albia adîncă avînd un curs ciudat.

Să învățăm copiii să și le noteze la ora de geografie.

V. TOSO

● PĂTRAR DE VEAC ●

MAI MULT DECÎT O COMUNĂ...

...Trebuie să scriu despre comuna aceasta, Dragalina și uite, cînd ajung la cuvîntul „comună”, penița se oprește, lunecă peste litere, caută altele... Și are dreptate: e nepotrivit parcă să-i spui comună așezării acesteia care numără peste 9 000 de locuitori, în care se nasc anual cam 300 de copii și răsună muzicile la cite o sută de nunți... E greu parcă să-i spui comună așezării acesteia din Bărăgan în care anual cele trei cinematografe numără în jur de 100 000 de spectatori, în care 1 550 elevi urmează cursurile a 5 școli de 8 și 4 ani, 600 elevi cursurile unei școli profesionale de mecanici agricoli, și o altă sută de elevi pe cele ale unei școli de mașinări în mecanizarea agriculturii, și în care există 400 de intelectuali din care 50 de specialiști agricoli cu pregătire superioară.

Intr-adevăr, Dragalina cu satele ei aparținătoare: Drajna, Dropia și Constantin Brîncoveanu e mult mai mult decît o comună, e o așezare care se modernizează treptat — aș îndrăzni să spun: devine treptat un oraș agricol. Da, fiindcă Dragalina cuprinde trei cooperative agricole de producție care totalizează un fond de bază de circa 22 milioane lei, cuprinde, de asemenea, trei întreprinderi agricole de stat, o întreprindere pentru mecanizarea agriculturii, unități ale cooperativei de consum: croitorie bărbătească, croitorie de damă, coafură, cizmărie, construcții, brutărie etc. În același timp comuna Dragalina, sau dacă vreți orașelul holdelor Dragalina,

este complet electrificat și radiofificat, se mîndrește cu o bibliotecă ce conține 12 000 de volume, și-a amenajat o piață încăpătoare și își construiește mereu case noi, luminoase și confortabile. Numai în ultimii cinci ani s-au construit 250 de case.

Iată, așadar, alcătuit din cifre și amănunte, tabloul acestei mari așezări din Bărăgan, așezare care se dezvoltă puternic în anii creației noastre socialiste. Un tablou străbătut de acel freamăt febril al activității de fiecare zi, îl simți în cuprinsul fiecărei cifre, al fiecărui amănunt. Iată 2 250 de elevi pornind dimineața spre școlile lor; iată alte sute de tînci alergînd spre cele patru grădinițe și spre căminul de zi. Iată-i pe cooperatorii pornind spre treburile lor; iată-i pe meseriași și pe mecanizatori, iată-i pe intelectuali, iată-i pe toți oamenii aceștia începîndu-și zilnic munca pusă în slujba propriei lor bunăstări, a bunăstării comunei lor, a bunăstării țării întregi. Sint oameni a căror vrednicie, al căror talent și entuziasm au dat și dau chip nou așezării lor, pământului lor, prezentului și viitorului lor. Se simte, în fiecare realizare, în fiecare proiect, în fiecare vis de viitor, o dragoste adîncă pentru tot ceea ce este nou și îndrăzneț, pentru tot ceea ce este frumos și trainic.

Înțelegeți acum de ce cînd ajung la cuvîntul comună — penița se oprește, lunecă peste litere căutînd altele?...

DRAGOȘ VICOL

VIITORII TRACTORIȘTI

...Ca multe altele din țara noastră, o construcție întinsă, cu nenumărate săli de clasă, laboratoare moderne de studiu și, bineînțeles, anexe sociale (dormitoare, cantine, club etc.).

Nu întîmplător a fost plasată chiar în „inima” Bărăganului, bazinul cerealier al țării. În agricultură ca de altfel în toate sectoarele noastre de activitate, imbunătățirea calității muncii în unitățile agricole socialiste, depinde de modul cum sint pregătiți cei care participă direct în producție la obținerea unor recolte sporite. Pregătirea cadrelor de mecanizatori,

școlarizați la școala de mecanici agricoli din Sărulești pe o durată de 3 ani, sub îndrumarea a 12 cadre didactice cu pregătire superioară, și 6 maștrii, face ca în fiecare an un număr de 150 de absolvenți din cei 400 de elevi, să completeze numărul celor calificați pentru mecanizarea agriculturii.

La închiderea anului școlar, elevii și-au completat studiile teoretice cu practica în cimpuri-

le experimentale ale I.A.S.-ului, sau la aplicațiile de producție pe terenurile C.A.P.-ului din Sărulești. Dat fiind că mulți dintre ei sint și ai membrilor cooperatori din comună sau din satele învecinate, îi „obligă” să-și desăvîrșească mai bine pregătirea profesională, ținînd cont că unii dintre ei vor fi angajații de mîine ai acestor unități.

LICA IOSIF

În laboratorul de mecanică

Al IX-lea Concurs al formațiilor artistice de amatori

BIHOR ● HUNEDOARA ● TIMIȘ ● ARAD

ÎN ZILELE ÎNTRECERII

Stimulați de înaltele întreceri dedicate celui de al X-lea Congres al Partidului Comunist Român și de sărbătorirea pătrunderii de veac de la eliberarea patriei noastre, ce va avea loc la 23 August, — artiștii amatori din orașele, comunele și satele județelor Bihor, Hunedoara, Timiș și Arad, au oferit, sub semnul artei milenare a poporului român și a condițiilor moderne de activitate culturală și artistică, un grandios spectacol desfășurat în zilele de 21—23 iunie a.c.

Entuziasmul creator al tuturor artiștilor prezenți pe scena concursului, românii, maghiarii, germanii, sirbi și alte naționalități au subliniat valorile și forțele artistice ale acestei zone, punind paralele, în lumină, elementele puternice ale tradiției, alături de actualele capacități creatoare.

Municipiul Arad, locul de desfășurare al concursului, e străvechea așezare din epoca bronzului, cu vii și grăitoare mărturii ale culturii dacice și romane. Teritoriul județului făcea parte în evul mediu din voievodatele lui Glad și Menumorud. Important pentru revoluționar în istoria poporului român și puternic centru de greve muncitorești și luptă împotriva exploatarea poporului. Pondere industrială mare în economia țării: peste 96 la sută din producția de strunguri a țării și 100 la sută din producția vagoanelor de pasageri. Peste 97 000 de familii în cooperativele de producție. Importantă bază materială agricolă, fertilizând cele peste 500 000 ha teren agricol. Serele cele mai moderne și productive ale țării. Intensă activitate culturală și artistică de tradiție. Peste 600 formații artistice de amatori dintre care în unele își desfășoară activitatea în limbile maghiară, slovacă, germană, sârbă, bulgară, cehă. Siria: muzeul memorial dedicat scriitorului Ion Slavici. Peste 120 monumente arheologice, arhitectonice, istorice și artistice.

Județul Arad a fost prezent în întrecere cu formații și interpreți din 10 cămine culturale selecționate din faza anterioară, 11 case de cul-

tură și 23 cluburi muncitorești, sindicate și cooperative meșteșugărești.

Pe scena concursului au fost viu aplaudate 172 formații din cele 4 județe, reprezentând valoarea mișcării artistice a zeci de mii de participanți din fazele anterioare. Coruri, fanfare, echipe de jucători, interpreți de muzică populară și cultă, brigăzi artistice, orchestre de cameră și muzică ușoară, formații de dans modern, au alcătuit un program de mare varietate, caracterizat prin pasiune, talent și spirit de întrecere între concurenți.

Organizarea bună a pus în valoare și a subliniat dragostea și interesul pentru artă și cultură al tuturor celor care și-au adus contribuția în reușita frumoasă a fazei interjudețene din Arad.

PĂRERI DE SPECTATOR

— A fost un spectacol nemaipomenit, foarte frumos și interesant atât pentru bătrâni cât și pentru tineri.

— E poate, pentru prima dată când în Arad se organizează un asemenea festival al cîntecului, jocului, tradițiilor și spectacolelor moderne.

— Muncitori, mineri, țărani cooperatori, sate și orașe, s-au înfrățit sub semnul dragostei de artă și cultură a poporului român.

— Am văzut jocuri, dansuri și obiceiuri străvechi așa cum poate numai dacii mai aveau, căci ținutul nostru era pe timpuri Dacia.

— Mi-au plăcut „punctele” moderne din programul concursului, ceea ce arată preocuparea tineretului din comune și orașe pentru artă și cultură.

— Concursul a arătat și subliniat unitatea și armonia dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare.

— Aș vrea să mai vedem asemenea jocuri, obiceiuri și spectacole nu numai de pe aici, dar și de prin alte locuri ale țării. Noi să mergem la ei, și ei să vină la noi. Și poate că într-o zi echipele noastre vor trece și peste hotare.

Cine sînt cei care au răspuns întrebării „Cum vă place concursul”? : mineri, medici, învățători, tehnicieni, mecanici, săteni cooperatori, studenți și pensionari! Numele lor e unul singur, poporul românesc, a cărui inimă și conștiință este întotdeauna vie și prezentă.

CONSTRUCTORII...

„În iunie 1968, pe scena Parcului de cultură din Timișoara, a debutat Ansamblul folcloric al Clubului Constructorilor cu spectacolul intitulat Am venit să joc o fată care a reperat un frumos succes, susținind un mare număr de spectacole. Pentru cel de al IX-lea Concurs, această formație a pregătit o nouă premieră, antrenînd un număr de peste 80 artiști amatori, cu frumoase perspective de viitor... Acestea sînt cuvintele de prezentare în caietul-program al județului Timiș, pentru una dintre cele mai bune, mai puternice, și mai reprezentative formații din cadrul concursului. Intitulat „Așa se joacă pe la noi”, spectacolul a fost susținut de grupul folcloric al Clubului Sindicatului salariaților din Constructorii, Timișoara.

În carnetul de reportaj am notat: „Calitate artistică excepțională; splendid optimism exprimat prin calitatea interpretării; originalitate; costume realizate în nota autenticității; valorificări folclorice pe o treaptă înaltă a expresiei artistice; variațiuni în genuri; tumult în executare; mult dinamism și vădit spirit creator din partea fiecărui interpret. Emoționantă și frumoasă îmbinare a elementelor folclorice ale naționalităților conlocuitoare. Un spectacol complex și complet. Bravo lor!”

O singură mențiune ar mai fi de făcut spre a sublinia valoarea unui izvor și temperament artistic: Grupul folcloric are vîrsta de numai un an — frumoasă perspectivă!

● VASLUI ● SUCEAVA ● IAȘI ● BOTOȘANI ●

Corul căminului cultural din Putna

Foto: F. KELEN (Arad)

MEȘTERUL NUNȚILOR FRUMOASE

Cînd merge vorba-n sat că o fată-i de măritat, moș Malița e întotdeauna gata să pornească „grăitor”, adică să meargă cu flăcăul în peșit. Dar peșitul nu-l lucru prea ușor mai ales cînd în Roșia bihoreană oamenii țin la bătrînescul obicei așa cum țin la casa, la familie și la avutul gospodăriei lor.

Florian Malița nu dă niciodată greș, mai ales că nunțile puse la cale de el au dat cele mai trainice familii.

În fruntea unui ansamblu de 50 de săteni, el a condus o nuntă adevărată pe scena concursului, invitînd la petrecere întreaga sală. Peșitul și nunta s-au desfășurat aievea, scenele autentice fiind condensate în momente de autentică valoare folclorică.

La rugămintea de a povesti cîteva nunți care i-au plăcut mai mult, moș Malița se destăinuiește:

— Se termenase războiul... Era în

1944 și de bucurie am pus la cale prima nuntă după atîta bătaie și amar de viață, ca să fie pace și liniște și din nou veselie în comună la noi. Era toamnă și se culegeau roadele și bucatele ce mai rămăseră întregi... Mirele se chema Petrița Petru și mireasa Sora... Împlinesc acu, toamna asta, 25 de ani de la nuntă și 25 de viață de familie. Se vede treaba că peșitul și nunta au fost cu folos, că de cînd mă știu tot „grăiesc” pe aci prin Roșia... Ultima nuntă: Mihael Malița cu Perș Ana, în martie ăst an! Uite, vedeți steagul ăsta? El o fost jucat în toate nunțile și încă o să mai joace.

Moș Malița, la 56 de ani ai lui, sălta steagul ca un voinic de 25, voinic săi arate, pe semne, că prin joc și veselie se poate dobîndi tinerețe fără bătrînețe așa după cum e viața fără de moarte a obiceiului străbun.

CUVÎNTUL GAZDEI

ARON EUGEN

președintele Comitetului pentru Cultură și Artă al județului Botoșani

Cel de-al IX-lea concurs al formațiilor artistice de amatori constituie un moment de efervescență creatoare, un frumos schimb de experiență, o întrecere care a adus pe scenă adevărate valori ale folclorului nostru literar, muzical, coregrafic, împlinite de o ținută artistică corespunzătoare și o frumoasă elevație spirituală.

Pentru noi care am fost ridicați la rangul de județ, a fost o mare cinste să găzduim faza interjudețeană. În legătură cu desfășurarea ei vreau să arăt că a adus în competiție puternice formații ale vechilor centre de tradiție Iașul și Suceava și ale celor două tinere județe Vaslui și Botoșani. A fost o confruntare cu caracter competițional valoric destul de ridicat și numeros prin valoarea artiștilor amatori. A fost un examen pentru comisia de organizare, pentru public, pentru botoșeneni.

Juriile județene nu au lucrat cu discernămint și simț superior de selecție, fapt ce a determinat apariția în concurs a unor mari inegalități valorice, prelungind inutil programul și uneori aducînd elemente ce contravin formării unui gust estetic al publicului. Se impune în munca juriilor județene mai multă competență, severitate, exigență.

Propun o periodicitate mai largă a acestor concursuri determinate de înflorirea inițiativelor județene. Să avem încredere, să cultivăm mugurii acestor inițiative valoroase, evitînd aglomerarea, dispersarea forțelor artistice. Iar concursurile republicane să devină elemente de o deosebită importanță în viața țării.

Mulțumim pe această cale tuturor celor care au avut încredere în noi, județelor care au participat și publicului.

VIAȚA NOUA

FRUNZULIȚA FOI MARUNTE

Frunzuliță foi mărunte,
Moldovă, apă de munte,
Porți pe valuri călător
Numai dragoste și dor !
Porți în apa ta curată
Bucuria noastră toată,
Porți în valurile-ți moi
Bucuria vieții noi !

FOAIE VERDE DE CICOARE

Foaie verde de cicoare
Bucurie, mândră floare,
Culeasă de pe ogoare
Pentru lumea muncitoare.
Bucurie, mândră floare,
Te poartă în sărbătoare
Feciorii la cingătoare,
Fetele la chioaare.
Verde foaie păpădie,
Dragă floare bucurie,
Culeasă de pe cîmpie,
Te-aș purta la pălărie
Ca toată lumea să știe
Că ești floarea florilor
Pentru omul muncitor !

TARĂ DE SUS

Tară de sus,
Toată negura s-o dus,
Ți s-o dus negura grea,
Dulce-i azi viața ta !
Din Suceava, de la noi
Curg izvoarele șuvoi,
Foaie verde foi de rug
Curg izvoare de belșug,
Curg din munti și din cîmpii,
Din mîndre gospodării
Peste văi, peste colini
Trec șiraguri de lumini !
Tară de sus,
Tară de sus,
Toată vestea ți s-o dus
Că ești țară între țări,
Că ești floare între flori !

BUSUIOACE. DULCE FLOARE

Busuioc, dulce floare
Crescută pe plai cu soare,
Tare mult te-am căutat
Pînă cînd mi te-am aflat.

Te-au închis cei cu avere
Ca să nu mai ai putere,
Numai ei să mi te știe
Mîndră floare, bucurie !
Busuioc, dulce floare,
Azi ne-ai dat și nouă soare,
Pretutendeni înflorești
Și tot satu-nînerești !

FOAIE VERDE IASOMIE

Foaie verde iasomie
Toată lumea vreau să știe,
C-am trăit în sărăcie !
Și-am zis verde matostat
Viața noastră s-a schimbat !
Și iar verde iasomie
Bine mai trăim, bădie,
Astăzi în gospodărie !
Laolaltă toți muncim,
Pentru viața ce-o trăim
Partidului mulțumim !

Culese din Pojorita, Roma-
nești — Iacobesti, Județul
Suceava

STRIGATURI

Și-am zis verde lemn domnesc,
Am să joc pîn'ce trăiesc
Că de mor mă hodinesc !
Și iar verde solz de pește,
Geaba omul mai trăiește
Dacă nu se veselește !

Frunză verde trei smicele,
Prindeți-vă de curele,
De curea cu cataramă
C-așa joacă pe la Vamă,
De curea cu ținte multe
C-așa joacă pe la munte,
De curea cu cite-un bumb
C-așa joacă-n Cimpulung !

Din trizăci și tri de mindre,
Care-i mai frumoasă ride,
Și-i cu numile Mărie,
Fruntașe-n gospodărie !

S-o gătat lele la modă
Gîndești că-i moșină scodă !

Culese din Pojorita, Roma-
niș, Vama, județul Suceava,
Odești, județul Bihor, Cehul
Silvaniei, județul Sălaj.

Se spune că de mult, de mult, pe
locul care este astăzi plaja de la
Constanța ar fi trecut trei călători.
Unul foarte tînăr, al cărui mește-
șug era cioplitul lemnului. Al doilea,
de vîrstă mijlocie, un croitor, iar cel
de-al treilea un bătrîn. Acesta era
vrăjitor.

Și pe cînd fiecare se pregătea să
mînce ce-și adusese cu sine,
sculptorul văzu între stînci un
trunchi de cedru. Poate se scun-
dase vreo corabie în timpul unei
furtuni și trunchiul se desprinsese
din ea, ori poate-l adusese val-
urile mării de pe alte tărîmuri pînă-
aici.

Sculptorul s-a dezbrăcat și intră
în apă. A tras trunchiul la mal. L-a
privit îndelung, și, cum avea unel-
tele la el, a început să-l cioplească.
Și-a cioplit el ce-o fi cioplit și,
pînă la sfîrșit, a ntrupat din lemnul
acela de cedru o fată.

— Cine este copila asta ? l-au in-
trebat soții de drum pe meșter cînd
au văzut fata cioplită în lemn.
— Este Fata Visului !... a dat răs-
puns sculptorul.

— Cum este asta ? l-a cercetat
mai departe croitorul, crezînd că
glumește.

— O port în mine de ani și ani pe
fata aceasta. Nu știu de unde vine,
nici cine e, dar eu o visez în fiecare
noapte, a grăit meșterul. Și de cum
am găsit trunchiul de cedru adus
de ape din depărtări, mi-am amin-
tit de ea, m-am apucat de lucru și
ce-a ieșit puteți vedea și voi.

— Dacă-i așa, a fost de părere
croitorul, să-i fac niște veșminte.
Dați-mi fiecare cite ceva din striele
voastre ca să-i cos o rochie.

Și meșterul croitor, luînd în mîni
foarteca și acul de cusut, i-a încro-
pit o rochie.

— Atunci eu am să-i dau fetei
viață, a făcut pe grozavul vrăjito-
rul.

Și făcînd el fel de fel de semne,
bodogăniînd niște cuvinte... fata a
prins să răsulească. S-a împurpurat

Meșterul olar Ion Tănase din satul Cindești-Buzău

DE DOR

Măicuță, ca meu draguț
Numa-n codru este-un struț
Așe mîndru și rotund !
Așe mere de frumos
Gîndești că scrie pe jos.
Așe mere din călchie
Ca și pana pe hirtie.
Așe mere din picioare
Ca și pana pe scrisoare,
Cînd îl văd între feciori
Gîndești că-i un struț de flori.
Cînd îl văd între fetițe
Gîndești că-i struț de pomnițe .

★
Pădure, dragă pădure,
Nu mă spune că-tă lume
C-am vărat o vară-n tine
Cu a me mîndră lingă mine.
Lasă, spuie-mă pămîntu
Că ie mni-o fost așternutu'
Lasă, spuie-mă iarba
Că ie mni-o fost perina.
Lasă, spuie-mă frunza
Că ie mni-o fînut umbra.

★
Frunzuță verde de nuc,
Mult mă-ntreabă-un pui de cuc.
Să-i spuie lui că ce dor duc.

Eu cu jale i-am răspuns :
Oare, cite doruri nu-s ?
Și știute, și pe-ascuns.
O pădure, că-i pădure,
Și-ncă-are doruri destule,
Și un munte, că e munte,
Și el are doruri multe.
Și-un răzor, care-i răzor,
Și el are cite-un dor.
Dacă-n lume eu sint om
Cum oi trăi să n-am dor ?
De-ar fi dorul ca pădurea
Eu l-aș tăia cu secura.
De-ar fi dorul ca iarba
L-aș tăia cu secura.
Dar doru-i cine de om,
Mă scoală noaptea din somn
Și nu-mi dă pace să dorm.

Culese din Prisaca Dornei,
Odești, județul Bihor, Budești,
județul Bistrița-Năsăud.

Culegători : GRAȚIAN JUCAN,
AUGUSTIN MOCAN și ACHIM
MATEI

Concursul „CELE MAI FRUMOASE LEGENDE”

SCORPIA DE MARE

obraz. Și-a deschis buzele roșii, și-a
ostat fericită :

„Venii și eu pe lume...”
Și, privind ei cu toții fata, nici nu
le venea să creadă că este vie.
Avea un chip cum se arată numai
floarea în dimineață cînd își des-
chide petalele. Trupul îi era ca o
tulpină ce se leagănă prin apa mă-
rii, către soare și căldură. Și toți
trei drumetii au vrut-o de soție.

Sculptorul glăsuia :
— Mi se cuvine mie... Este făcută
de mina mea, așa cum am visat-o
în fiecare noapte...

— Fără veșmîntele croite de mine,
n-ar fi avut nici un farmec, pretin-
dea croitorul.

— Iar fără viață, cine ar fi putut-o
îndrăgi ? mormăia vrăjitorul
Certîndu-se ei acolo multă vreme,
și neînțelegîndu-se, au hotărît să
meargă la judecată.

S-au dus deci înaintea bătrînilor
orașului. Aceștia și-au amestecat
bărbile vreme îndelungată, pînă ce
au hotărît astfel :

— Vrăjitorul nu l-ar fi putut da
viață copilei, dacă sculptorul n-o
cioplea din lemnul de cedru. Nici
croitorul n-a făcut mare lucru, cusî-
du-i niște veșmînte. Fata nu poate fi
decît a sculptorului, care a visat-o
ani îndelungați, și-a cioplit-o din
lemn atît de frumoasă.

Fata, auzînd hotărîrea judecătii,
s-a repezit în brațele sculptorului,
căci tare-i devenise drag. Croitorul
a înțeles dreptatea judecătii. Numai
vrăjitorul s-a mîniat și l-a amenin-
țat pe bătrîn că în noaptea aceea
va pustii orașul.

Prin niște vrăji, el a chemat în

țara Constanței de azi pe toți piratii
de pe mări.

În oraș a început jalea. Femeile
plîngeau, căci vrăjitorul amenințase
că va face să piară și pruncii în fa-
șă. Bărbaii își ascuțeau armele. Și-a-
tunci sculptorul a cerut să meargă
el în fruntea celor ce vor apăra
orașul. Cum starostele orașului era
foarte bătrîn locuitorii s-au învoit.
Piratii s-au apropiat de țarm în co-
răbii lor, și pe cei mai înalți catarg
stătea chiar vrăjitorul. Atunci fata
l-a rugat pe tatăl ei, „Stăpînul Vis-
elor” să-l ajute pe soțul ei, sculpto-
rul. Acesta a chemat în ajutor pe
Domnul Vînturilor și pe Marea Fur-
tunoasă. Din mare s-a ridicat un
cal vînat cu coadă albă. Și calul
a-ngenunchiat în fața flăcăului spu-
nîndu-l :

— „Încălecă pe mine și să por-
nim”

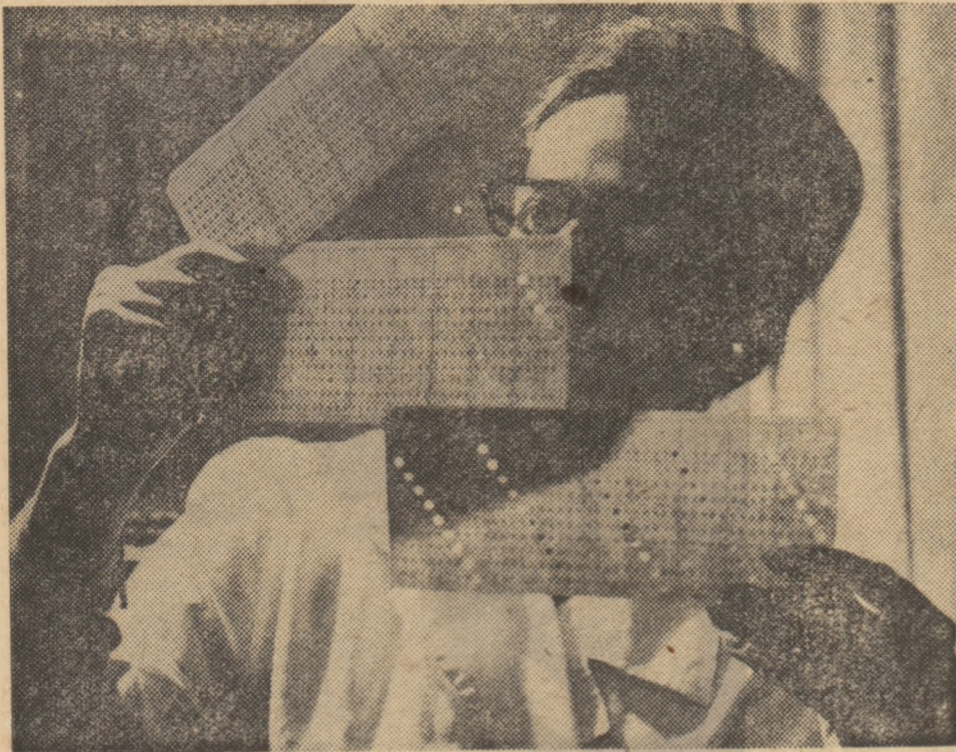
Tînărul a încălecat pe cal. Și tot
atunci a început o furtună îngrozito-
are. Valurile se înălțau pînă la cer.
Dar sculptorul, cu un paloș în mînă,
alerga prin văzduh împreună cu fur-
tuna. Corăbiile piratilor s-au scu-
fundat. Piratii au înodat pînă la țarm,
cu armele-n dinți, în frunte cu vrăji-
torul, însă locuitorii orașului, con-
duși de flăcău, i-au nimicit.

Pe vrăjitor l-a lovit sculptorul cu
paloșul în frunte, prefăcîndu-l într-o
scorpie de mare...

Și de atunci din dorința de a se
răzbuna, scorpia încearcă să scu-
funde, întepîndu-l pe toți înotătorii
în valuri... dar numai pe vreme de
furtună.

RAREȘ PĂTEANU

Citirea datelor realizate de un calculator electronic la Centrul de cercetări economice și cibernetice din București.

Foto: Lică Iosif

DIN REALIZĂRILE ȘTIINȚEI ȘI TEHNICII ROMÂNEȘTI

Descoperire arheologică

Săpăturile arheologice efectuate în cartierul Dărmănești și la Bitca Doamnei din Piatra Neamț au scos la iveală noi dovezi materiale cu privire la prezența dacilor liberi în zona Subcarpaților răsăriteni, încă de la începutul erei noastre. Astfel, la Dărmănești au fost descoperite numeroase vetre amfore, fibule din fier și bronz, precum și obiecte de podoabe folosite de băștinași pentru serbările rituale. Interpretarea materialului arheologic arată că în cultura triburilor dacice libere de pe aceste meleaguri se resimte o puternică influență romană, atestând existența unor relații strinse între daci și romani.

La Bitca Doamnei — locul unde a fost descoperită singura cetate dacică din Moldova, care întrunește toate caracteristicile construcției similare din Transilvania — au fost găsite vestigiile unei fortificații feudale din secolul al XIII-lea, suprapuse peste zidurile vechii cetăți dacice. Se presupune că atît daci liberi cît și domnitorii de mai târziu ai Moldovei au folosit poziția inepușabilă de la Bitca Doamnei în scopul apărării întregii văi a Bistriței.

OPTIMIZARE

Academicianul român M. Bercovici a elaborat un model matematic pentru studierea structurii optime a unei rețele de centrale nucleare într-un program de perspectivă. În acest scop, omul de știință a stabilit o serie de relații analitice care permit utilizarea calculatorului digital pentru compararea mai multor alternative posibile și alegerea celei optime. Un grup de relații servește la calcularea puterii instalate în reactoare conservatoare și reproducătoare, precum și a termenilor de dare în funcțiune a acestora, ținînd seama de sursele de plutoniu. Un alt grup de relații circumserie formularea analitică a condițiilor necesare obținerii unei eficiențe economice maxime.

Modelul este destinat optimizării programului românesc de folosire a energiei atomice.

Soluție electrolitică

Inginerul Ioan Crișan, cercetător principal la Institutul de cercetări pentru tehnologia construcțiilor de mașini din București, a realizat o substanță cu calități emulsive similare cu ale cianurilor, cu deosebirea că nu este nocivă. Noua soluție electrolitică înlocuiește cianurile prin polifosfații de sodiu ș.a. Avantajele noului electrolit: elimină substanțele dedurizante, asigură o bună conductibilitate electrică a soluției și o mare stabilitate; în plus polifosfații au calitatea de a inhiba reacțiile de coroziune a pieselor curățate care, în acest fel, pot fi păstrate, câteva zile, pînă la galvanizare.

SCRUTÎND ÎMPĂRĂȚIA STELELOR

Doi ani a durat răciră. Masa sticloasă, cu o compoziție specială și un coeficient minim de dilatare, a fost în tot acest timp ascunsă privirilor omului. Dar a sosit și ziua mult așteptată, cînd forma în care fusesse turnată a fost deschisă, și specialiștii au putut să-i constate calitățile. Era de puritatea dorită, nu avea fisuri, bule de aer sau alte defecte. Cu cele mai moderne instrumente s-a stabilit că masivul bloc de sticlă corespundea tuturor exigențelor. Dar treaba nu era făcută decît pe jumătate. Ca o enormă nestemată, blocul trebuia să fie rețușat, șlefuit și lustruit, operații de extremă migală, finețe și precizie, care l-au „slăbit” cu vreo 20 de tone, transformîndu-l pînă la urmă într-o uriașă oglindă parabolică în greutate de 42 de tone. Și astfel s-a născut piesa cea mai importantă a M.T.A.-ului, marea telescop azimutal care urmează să fie montat la Observatorul astrofizic al Academiei de Științe a U.R.S.S., pe virful Pastuhov din munții Caucaz, la o înălțime de 2 100 metri.

De ce tocmai aici și la o asemenea altitudine? Pentru că 16 expediții de specialiști au ajuns la concluzia că acesta este locul ideal. Luni de-a rîndul, ei au cutreierat Munții Crimeei, Caucazul, Asiei Centrale și Siberiei răsăritene. Uneori se părea că locul adecvat a fost găsit: multe nopți clare, echilibrat împărțite de-a lungul întregului an, atmosfera de o transparență cristalină, iar mișcările seismice extrem de reduse. Totuși, de fiecare dată trebuia să se renunțe din cauza unui inconvenient decisiv: marea îndepărtare de căile de comunicații. Pînă la urmă s-a găsit că virful Pastuhov din Munții Caucaz întrunește toate exigențele și s-a decis că aci să se construiască observatorul cu marea său telescop azimutal, a cărui oglindă are un diametru mai mare chiar decît cea a telescopului american de la Mont Palomar, pînă acum cel mai mare din lume.

Totuși, greutățile abia începeau. Piese gigantice ale telescopului nu puteau fi transportate nici cu avionul, nici cu trenul, deoarece depășeau cu mult orice gabarit acceptat. Lucrurile se complicau și din cauză că instrumentele de mare precizie trebuiau ferite de cele mai mici zgîrieturi, de cele mai neînsemnate zdruncinături și de intemperii. Vara trecută, dificilul transport a fost realizat. De pe malurile Nevel, un remorcher special a plecat cu prețioasa încărcătură pînă la Rostov, la gurile Donului. De aici, șase camioane, fiecare cu o remorcă de 40 de tone, au preluat piesele aduse pe apă și au pornit într-o nemaipomenită călătorie de peste 500 kilometri. Un adevărat tur de forță, de îndeminare, a fost urcușul extrem de dificil, pe un drum îngust și pe serpentine abrupte, pînă la platforma de pe virful Pastuhov, la 2 100 de metri altitudine. Dar totul a decurs în cele mai bune condiții și telescopul a ajuns la observator. Clădirea acestui observator reprezintă o atracție deosebită. Este de fapt un turn cu cupolă înalt de 53 metri și cu diametrul de 44 metri. Carcasa cupolei, acoperită cu folii de aluminiu, orbitor de strălucitoare în bătaia soarelui, este căptușită în interior cu penoplast, ceea ce o transformă într-un „termos” izolant pentru marea telescop, ale cărui instrumente optice sînt foarte sensibile la oscilațiile de temperatură. Observatorul este o uzină complexă, ale cărei aparate prind viața datorită electronicii, telemecanicii și automaticii.

...În nopțile senine, cînd miliarde de stele acoperă cerul, creierul electronic, care va dirija funcționarea telescopului, îi va îndrepta oglinda spre îndepărtările cosmice. El va face accesibile ochiului corpuri astrale extrem de îndepărtate, permițînd să se afle natura și proporțiile, legile mișcărilor.

Puterea telescopului este atît de mare, încît oamenii de știință sovietici se așteaptă la rezultate spectaculoase. Poate că grație lui, astronomii vor putea, în sfîrșit, să se apropie de dezlegarea tainei formării giganticeilor sisteme astrale de tipul galaxiei noastre, iar în fața oamenilor de știință se vor deschide perspectivele studierii unor procese care, deocamdată, pe Pămînt nu pot fi modelate nici măcar în cele mai perfecționate laboratoare.

SFATUL MEDICULUI

Meduza II

ULCERUL SECERĂTORILOR

Accastă boală a corneei este denumită astfel, printre alte denumiri ce le mai poartă (ulcer serpiginos, ulcer cu hipozion etc.), deoarece este foarte răspîndită în mediul rural la muncitorii agricoli, mai ales în timpul secerîșului. Ea poate apărea în urma oricărei răniri foarte mici, nesimțite a corneei prin corpi străini (pleavă, spice, spanuri de la strung etc.).

Este o boală gravă, cu mers rapid, însoțită de lăcrimare mare fotobie (frică de lumină), dureri mari de ochi și de cap, și uneori de febră, frisoane. Ochiul se congestionează puternic, devine roșu aprins, iar pe corneă, chiar un necunosător poate vedea o pată albă-gălbui, la început de mărimea unei gămălii de ac, ce crește mereu pînd ajunge — dacă nu se face din vreme tratamentul necesar — să acopere aproape toată întinderea luminii ochiului. În aceste condiții, în afară de întinderea ei pe suprafața corneei, rana se adîncește ajungîndu-se la perforarea (spargerea) corneei, accident foarte grav. Odată ajuns în această fază, fenomenele încep să cedeze, se produce cicatrizarea și încet, încet, ochiul se liniștește, durerile cedează, congestia dispăre, însă în locul unei corneei transparente, rămîne o albeață (leucom) care desigur reduce mult vederea. În această cicatrice, este prins și irisul, ajungîndu-se la o formă de laucom, numit laucom secundar, complicație foarte gravă. Și mai grav este

faptul că infecția poate pătrunde în interiorul globului, ducînd la inflamația supurativă a întregului glob ocular (panoftalmie) care obligă enuclearea ochiului (scoaterea ochiului).

La primele semne, pînă la trimiterea bolnavului la specialist, medicul de medicină generală va prescrie bolnavului instalații dese cu sol. sulfatazolu 5 la sută sau penicilină 200 000 unități la 20 cc ser fiziologic, fără să se panseze ochiul și va face antibiotice — penicilină sau tetracilină.

Prezentarea urgentă la serviciul de specialitate este obligatorie, numai astfel putîndu-se evita agravarea bolii și consecințele descrise mai sus. Mai importantă este însă prevenirea bolii. Ulcerul secerătorilor care are un caracter mai grav la cei ce suferă de conjunctivite cronice sau infecții ale sacului lacrimal. Dacă un examen în masă la muncitorii agricoli sau industriali, expuși prin munca lor la microtraumatisme, este mai greu de executat, prezentarea la cabinetul de specialitate a celor ce prezintă simptomele unei conjunctivite și a celor ce au lăcrimare, este posibilă și recomandabilă. Prin tratarea conjunctivitelor și a infecțiilor lacrimale se evită consecințele grave produse de microtraumatismele uneori greu de prevenit, rănirile corneei fiind mai ușor de tratat în lipsa infecției lor amintite.

Dr. D. BOȘTEAN

Cercetările subacvatice cunosc în zilele noastre o amploare deosebită. Pe această linie se înscrie și realizarea lucrărilor de la întreprinderea pentru lucrările subacvatice din Gdansk (R.P. Polonă) care au construit o cabină pentru scafandrii denumită „Meduza II”. În această cabină, cu o greutate de 9 tone, pot lucra trei oameni.

Constructorii au stat cu această cabină sub apă timp de cinci zile, la o adîncime de 24 metri. Ei se pregătesc acum pentru o nouă experiență, urmînd ca de această dată să rămîind sub apă 17 zile.

În viitor, „Meduza I” va fi folosită la barajul de la Solina, unde e necesar să se execute lucrări de întreținere la o adîncime de 50 metri.

Ficatul, un laborator

Ficatul este, din punct de vedere fiziologic, unul din cele mai importante organe. El este compus din aproximativ 300 miliarde de celule care trăiesc de la 3 pînă la 500 de zile. Capacitatea sa este enormă. El poate înmagazina pînă la 1 500 cm³ de lichid, ceea ce corespunde la o treime din volumul sanguin total al omului.

De ce acest volum atît de considerabil al ficatului? Pentru că el este un laborator. Se poate trăi cu un singur plămîn, un singur rinichi, fără pancreas, fără stomac, dar nu și fără ficat. Funcțiile sale sînt multiple. El controlează aportul alimentar vehiculat de sînge, care pătrunde în ficat printr-o venă importantă. Atunci începe ficatul munca sa de laborator, curățînd sîngele de deșeurii, „metabolizînd” substanțele nutritive pe care le conține. Astfel glucidele sînt transformate în glicogen. Acest „zahăr” ce constituie o sursă de energie este înmagazinată la un înalt grad de concentrație și este restituită organismului după necesități. Din proteine, ficatul extrage fibrinogen și protrombina substanțe necesare coagulării sîngelui. În laboratorul ficatului amoniacul este transformat în uree care va fi eliminată de rinichi. Bilirubina, pigment biliar extras din globulele roșii, este evacuată din organism sub formă de bilă. Dacă bila nu este evacuată intervine gîlbenirea.

Un popas plăcut
face excursia
mai frumoasă...

Poposiți deci la

cabanele turistice ale Cooperatiei de consum

- HOMOROD
- STÎNCENI NEAGRA
- CERBUL
- CHIRUI
- PIATRA SCRISĂ
- BRĂDET
- BUCIN
- POIENITA ORĂȘTIEI
- VALEA CERNEI
- TEPEȘENI

Jucînd la loz în plic

Puteți câștiga imediat autoturisme de diferite mărci și capacități și premii în bani.

LA SERIILE SPECIALE (6 LEI)

autoturisme : Dacia 1 100, Moskvici 408, Skoda 1 000 MB, Trabant 601 ș.a.

LA SERIILE OBIȘNUITE (3 LEI)

20 000 lei
10 000 lei
5 000 lei
2 000 lei
1 000 lei ș.a.

Simple, practic și avantajos : LOZUL ÎN PLIC

(1955)

Consecvență

Ne-am obișnuit—pe bună dreptate—să acordăm respect produselor de calitate. Afirmația, universal valabilă, se referă deci și la emisiunile televiziunii. Anumite rubrici și-au câștigat în timp admiratori consecvenți. Statornicia sentimentelor nu se dăruie, ci se obține printr-o atență și continuă preocupare de a nu înșela așteptările. Și există rubrici, de pildă, Teleenciclopedia, Reflector, Transfocator, Prim plan, care binemerită fidelitatea noastră. Deși sînt prezente de multă vreme pe micul ecran, aceste rubrici nu dau semne de oboseală, găsesc mereu subiecte atractive și ni le prezintă de o asemenea manieră care ne face să așteptăm cu plăcere reîntîlnirea.

Uneori, poate microbul de permanență înnoire să fie de vină, sîmb lansate rubrici „fără acoperire”. La timpul convenit am scris în termenii elogiului despre emisiunea Reportaj în doi. Ni s-a promis că va fi o rubrică. Ce-i drept, televiziunea a avut prudența de a nu-i specifica

periodicitatea. Totuși a trecut cam mulțitor de la debut.

Realitatea ilustrată a fost lansată pe micul ecran ca o urmasă a Magazinului duminical. Spre cinstea ei și satisfacția duminicilor noastre, emisiunea a reușit încă de la primele apariții să-și depășească predecesorul. Am fi dorit-o consecvență în păstrarea știchetei la înălțime. Dar ce este consecvență în viață? Nici măcar această Realitate ilustrată. Duminica trecută ne-a lăsat impresia de ceva încropit. Rubrica De toate pentru dumneavoastră nu se deosebea ca alcătuire de vecina ei 1+1+1. Acel foarte interesant și prea scurt voiaj în Olanda poate că își avea un loc mai potrivit la Teleglob. Nu putem crede că Realitatea nu își găsește o sursă proprie de inspirație și simte nevoia să ia din oxigenul altor emisiuni.

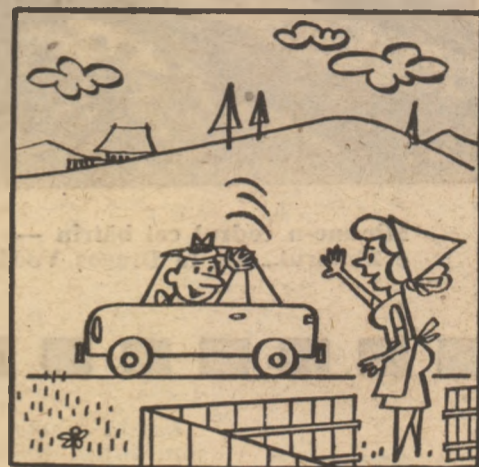
Încă o nedumerire. La rubrica Cunoscut, necunoscut, interpretul cînta „Iulia să fii bine venită” dar tot timpul era cu un pistol în mînă. Ce-i drept solistul (M. Roșca) este un trăgător de elită. Să ne imaginăm cum va arăta o asemenea secvență, în aceeași concepție regizorală dacă s-ar descoperi veleități muzicale la Monea, de pildă. Inedită părere despre ospitalitatea și mai ales despre concordanta dintre text și imagine.

A. CROITORU

PAZA BUNĂ!

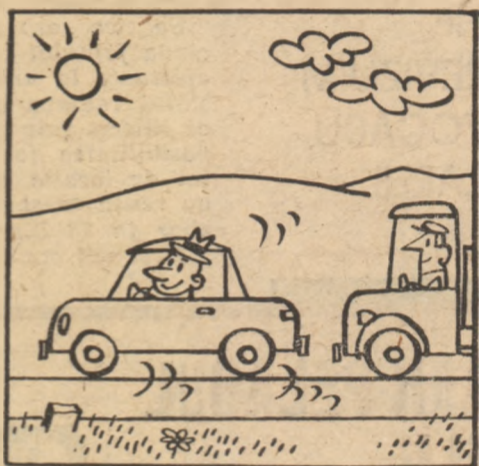
Acum cîțiva ani, profesorul Nicolae Aștefanei și-a cumpărat un autoturism. Cine nu se bucură atunci cînd are prilejul să-și realizeze o astfel de dorință?

Acum Aștefanei conduce bine. Cunoaște temeinic legile circulației; respectă indicatoarele, dă prioritate atunci cînd trebuie, nu se grăbește la intersecții. Dar, parcă numai el circulă pe șosele? Vara, acestea se aglomerează foarte mult. Este suficientă o clipă de neatenție, cea mai mică imprudență — și accidentul se poate produce. Uneori, posesorul unui autoturism poate fi păgubit, sau poate produce o pagubă fără să fie cu nimic vinovat.

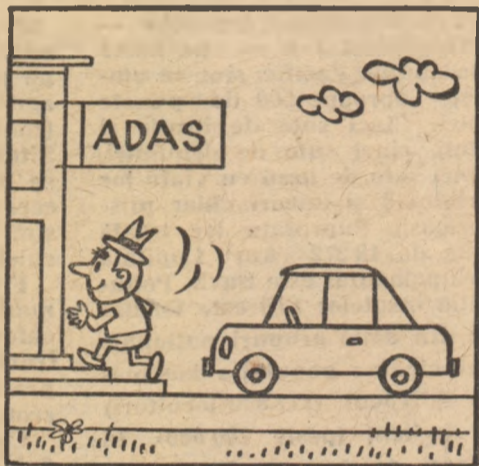
O astfel de neplăcere era să i se întîmple și profesorului Nicolae Aștefanei. Era gata, gata ca un autocamion să-l lovească. Doar prin prezența sa de spirit a putut evita accidentul.

— Ce se poate face pentru ca urmările unor accidente să fie mai ușor de trecut? se întreba Aștefanei. A fost sfătuit să se adreseze la ADAS.

Ceea ce a și făcut în zilele următoare. Discutînd cu un inspector, s-a hotărît să încheie o asigurare valabilă atît pentru cazurile de avarii, cit și pentru cele de despăgubiri civile.

Aceasta înseamnă că Nicolae Aștefanei a înțeles semnificația cuvintelor „pază bună”.

Pentru posesorii de autoturisme sau pentru amatorii care conduc autoturismele altor persoane — sau ale unor întreprinderi și instituții — cuvintele respective pot fi concretizate prin încheierea asigurărilor corespunzătoare la ADAS.

AUREL CRIȘAN

PE DOUĂ ROȚI

Acum cînd lumea sportivă se pasionează după peripețiile temerarilor ași ai pedalei, cînd caravana ciclistă pornită să ocolească țara a trecut poate, și prin comuna dumneavoastră într-o fulgerare multicoloră, ne-am amintit despre alți cicliști, nu mai puțin îndrăzneți și care, pe lingă cheltuiala de energie, mai adaugă sportului pe care-l practică, frumusețile lui inițiale: traiul în aer liber, admirarea naturii. Ne-am amintit de micii cicloturiști din comuna Micfalău. Elevii profesorului de educație fizică, Acațiu Feier, reuniți într-un original club cicloturist, au deja „în pedale” mai multe mii de kilometri. Nu chiar atîtea cite au „colegii” lor consacrați din plutonul turului. Dar, spre deosebire de aceștia — care în focul luptei sportive nu mai au timp pentru o privire în jur decît în zilele de repaus —

copiii din Micfalău păstrează în nări mirosul finețelor, al florilor, al pădurilor, iar pe retina minții imaginea a zeci și zeci de orașe, de locuri istorice, de construcții ale socialismului de pe întreg cuprinsul patriei. Iată cum, datorită unui inimos dascăl, în perioadele de vacanță școala din Micfalău se mută pe două roți, unind sportul cu pedagogia, cu educația moral-patriotică și cu divertismentul.

După un serios rodaj al picioroanelor, inimilor și minților, elevii mesterului Acațiu intră pe trasee internaționale: 1967 — Bulgaria, 1968 — Iugoslavia și Italia. Anul acesta „vor face” Ungaria — Cehoslovacia — Austria. Planuri de viitor: la anul U.R.S.S. — Turcia — Bulgaria; apoi Grecia iar în anul Olimpiadei, R.F.G. cu escală la München.

Ne place lupta sportivă care se duce în iureșul plutoanelor turului. Dar parcă în excelența inițiativă a dascălului din Micfalău — pe care am dorit-o extinsă în cit mai multe comune — vedem adevărata rațiune de a fi a anacronicului vehicul care este bicicleta.

VLADIMIR PANĂ

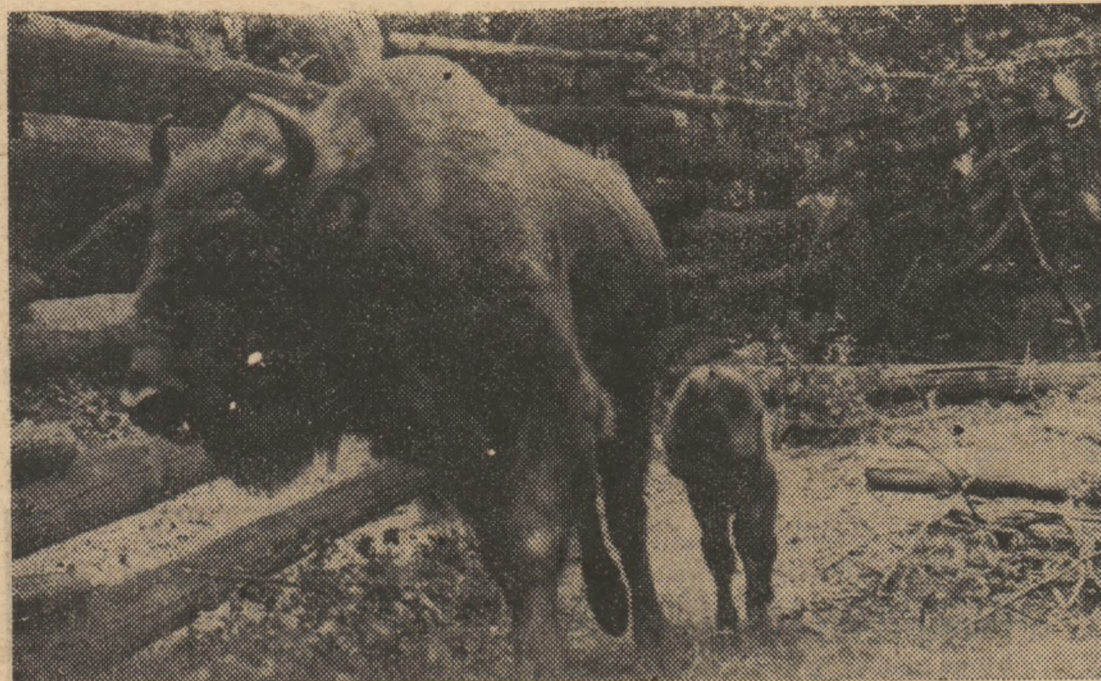
CURIOZITĂȚI RUTIERE

Circulația în sens unic nu este — cum am fi tentați să credem — o inovație rutieră recentă. Romanii au introdus sensul unic pe unele străzi încă din anul 2000 î.e.n. Se presupune că această regulă a fost introdusă mai întâi în Roma antică, pentru a ușura circulația foarte aglomerată de pe străzile Capitalei marelui imperiu. Dacă nu s-ar fi recurs la această soluție, romanii ar fi fost nevoiți să demoleze numeroase clădiri ridicate la întâmplare, care îngustau mult drumurile din interiorul orașului, făcând astfel imposibilă circulația în două sensuri.

Nici taximetrele nu sînt o „invenție” a secolului 20. Unii istorici amintesc că, la Roma, în sec. I î.e.n. existau care de închiriat. (Pe vremea aceea carele erau singurele mijloace de deplasare). Ca „taxime-

tre”, ele aveau o cutie montată în față, lângă roată, în care cădea o bilă la fiecare 1000 de pași făcuți de cal. Plata se făcea după numărul bilelor. Atît în imperiul roman cît și în Grecia antică, femeile nu aveau voie să conducă sub nici un motiv care triumfale. La Roma, femeile, nemulțumite de această situație, s-au războit cu senatul aproape 20 de ani pentru a li se admite dreptul de a conduce care. Nereușind pe cale pașnică, ele au năvălit în plin senat, obligîndu-l pe împăratul Căo, prin forța... gurilor să le acorde acest drept.

În Grecia, Lycurg a dat o lege care consăcra o interdicere asemănătoare și se spune că soția lui a fost prima care a încălcat-o. Contravenienta, deși era... cine era, a fost arestată și amendată cu 60 de drahme.

Minune-n codrul cel bătrîn — e Zimbrul... De la Dragoș Vodă.

Pierdut ca acul într-un car de fin... Singurătatea nu e prea la modă.

MAGAZIN

SĂ NE REVIZUIM VOCABULARUL

Există unele expresii care s-au înfipt adînc în vorbirea noastră deși trecerea timpului, cercetările științifice le-au dovedit anacronismul.

Se zice „orb ca liliacul” în ciuda faptului că experiențele efectuate la universitatea din statul Indiana au demonstrat că liliacii, privați temporar de posibilitatea folosirii sistemului de locație cu ultrasunete, au reușit să-și atingă ținta în zbor în 83 din 89 de probe. Deși noi continuăm să spu-

nem despre cineva că „mă-nîncă puțin cît o păsărică” totuși păsările, în cea mai mare parte a zilei, mănîncă sau caută hrană.

O altă expresie care și-a pierdut baza reală: „tace ca peștele”. Acum se știe că majoritatea peștilor comunică între ei emițînd niște sunete.

Există și expresii care își păstrează valabilitatea. De pildă, expresia „cap pătrat” se mai poate folosi din păcate.

ARH. PELAGUL FIJI

Sub denumirea generală — Arhipelagul Fiji — pe harta Oceanului Pacific sînt însemnate aproape 500 de puncte mici. Cinci sute de insule și atoli, cinci sute de denumiri, cinci sute de lumi cu viața lor originală și uneori chiar misterioasă. Suprafața lor totală este de 18 272 km². Capitala arhipelagului este Suva. Populația insulelor Fiji este formată din două grupuri naționale principale: populația băștinășă — fijieni (177 800 locuitori) și indienii (peste 200 000). În afara acestor două grupuri principale, pe Insulele Fiji mai trăiesc europeni (6 000), chinezi (4 000) și locuitori originari de pe alte insule (9 000).

Principala ramură a economiei, agricultura, se bazează pe producția citorva produse agricole destinate exportului (zahăr, unt de cocos, banane). Situația este agravată prin lipsa acută de pămînt agricol, care reprezintă numai 8,4 la sută din suprafața totală a insulelor.

Fijienii, cu trăsăturile feții mari și colțuroase, cu pielea cafenie, nu se remarcă prin frumusețe, ci prin înălțimea, prestanța și părul lor negru și creț.

Colonie britanică din 1874, Arhipelagul Fiji are statut autonom din 1944. Funcțiile consiliului legislativ și executiv, creat de guvernul englez încă din 1875, sînt însă extrem de limitate.

Avantajul de a fi crocodil

Fiziologul norvegian, prof. Andersen, a făcut recent următoarea comunicare: cînd crocodilul se află sub apă și i se termină provizia de aer din plămîni, în organismul lui intră în funcțiune niște bioregulatori care opresc accesul oxigenului spre toate organele, în afară de inimă și creier. După un timp se poate opri și accesul oxigenului la inimă, care începe să bată numai de două ori pe minut. Doar creierul continuă să primească oxigen în aceeași cantitate ca și la suprafață.

Fișe cinematografice

Marilyn MONROE

S-a născut la 1 iunie 1926 la maternitatea unui spital din Los Angeles și s-a sinucis cu somnifere la 5 august 1962. Numele ei adevărat era Norman Jean Mortenson; poate că Marilyn n-a fost cu adevărat o mare actriță, nici o femeie de o frumusețe remarcabilă. California este populată de mii de tinere actrițe, cîntărețe, secretare, aspirînd toate a deveni vedete, toate cel puțin la fel de dotate ca și Marilyn, la fel de frumoase... Și totuși, Marilyn Monroe a devenit un personaj al timpului nostru și poate, cea mai emoționantă eroină a legendelor cinematografice.

Aventura ei începe în clipa cînd, ajunsă pe culmile reușitei, în loc să trăiască în extazul virtuții existenței unei mari actrițe, ea își spune: asta-i tot? Un nume cu litere mari, strălucitoare, ale reclamei în neon, bunurile materiale cele mai căutate posedate cît ai bate din palme, admirația multimilor anonime, o vilă luxoasă și o piscină, pofa permanentă a bărbaților, asta-i tot? Nu exista și altceva, mai presus, în viața obișnuită a oamenilor?

Ea se îndreaptă atunci spre acei care denunțau mitul pe care ea însăși îl intruchipa, spre acei care prețuiau deasupra tuturor inteligența, cultura sau arta. Arthur Miller reprezenta încarnarea acestei lumi, acestei vieți, singura demnă a fi trăită și la care aspira Marilyn: a spiritului, a ideilor. Ea îl întâlnește în mai 1955 pe Arthur Miller, marele dramaturg american,

pe care-l cunoscuse vag înainte. În vara aceluiași an, Miller și Marilyn se văd des, dar atît de discret încît idila lor rămîne necunoscută. Fericirea le e încununată de căsătoria oficială, care avu loc în iulie 1956.

Marea întrebare care se punea era următoarea: cum vor reuși să se impace, doi oameni a căror viață esențială este arta, fiecare dedicîndu-se unui domeniu diferit, căruia îi dăruia întreaga sa ființă.

N-au lipsit acei care au dat o interpretare vulgară dramei pe care au trăit-o Marilyn Monroe și Arthur Miller: unii au susținut că actrița s-ar fi căsătorit cu un dramaturg pentru ca el să-i scrie roluri, și decepționată, femeia-vampir se desparte cu dispreț de bărbatul al cărui geniu nu l-a putut exploata; alții l-au acuzat pe Miller că nu voia să coboare din olimpul creației, să amestece dragostea cu arta.

Ceea ce e sigur, eșecul căsniciei, ca și mai înainte destrămarea mitului vedetei, au împins-o pe Marilyn spre sinucidere. Istoria vieții ei este istoria exemplară a unui star pe care a dezamăgit-o viața Hollywoodului, deși în 1953, 1954 și 1956 era clasată drept cea mai populară actriță a Statelor Unite, în 1955 vedeta nr. 1 a lumii considerată „blonda strălucitoare cu sex-appeal”, avînd un ușor umor sentimental, știind la nevoie să cînte și să danseze.

M. I.

PROVERBE AFRICANE

ROUA nu poate umple un lac.

AMINĂ-ȚI minia de astăzi pe mine.

MĂGARUL, chiar dacă îi pui și tot măgar rămîne.

FRUCTUL cîpt nu mai poate sta pe copac.

INOATA în mare, dar din cînd în cînd privește și spre mal.

Griguta

A fost pus Griguta brigadier la vie;
Avea cunoștințe de enologie
Că făcuse-o școală de agronomie

Der păcat de muncă și de toată școala
Că era mai tare decît dînsul, boala;
Nu bea cu paharul: vinu-l bea cu

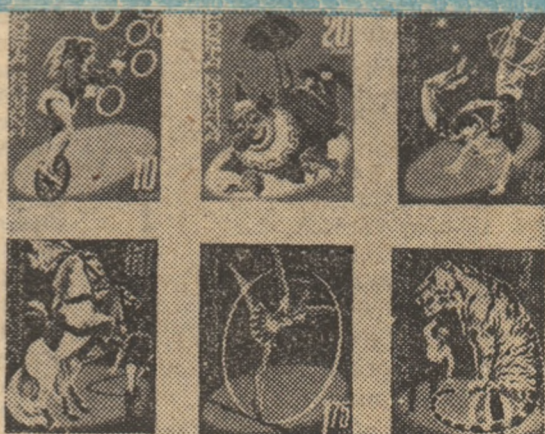
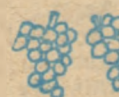
De privești la vie, te cuprinde mila,
De privești la dînsul, te cuprinde sila,
Lenea, pretutîndeni, își punea

În răstimp de-o vară nici o săpătură,
De aracii viei nici o legătură,
Zeama bordeleză nici o pică...

Toamna, cînd se lasă aur pe grădini
Și-n livadă pomii sînt de roade plini,
S-au cules din vie doar cîțiva

FLORIN IORDĂCHESCU

1000

FILATELIE

EMISIUNE DEDICATĂ CIRCULUI

În pregătire la Fabrica de timbre se află o interesantă emisiune de mărci poștale consacrată artei circului.

Valorile: 10, 20, 35, 60 bani, 1,75 și 3 lei. Mărcile vor fi tipărite în sistem tiefdruck, în mai multe culori. Format 33x48 mm.

Emisiunea este completată și de 3 plicuri „Prima zi a emisiunii”, obliterare cu o ștampilă specială.